

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت پژوهش و فناوری

به نام خدا

منشور اخلاق پژوهش

با یاری از خداوند سبحان و اعتقاد به اینکه عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه و دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری ، ما دانشجویان و اعضای هیأت علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مدنظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم :

- ۱- **اصل برائت :** التزام به برائت جویی از هر گونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائبه های غیر علمی می آلاینند .
- ۲- **اصل رعایت انصاف و امانت :** تعهد به اجتناب از هر گونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال ، تجهیزات و منابع در اختیار .
- ۳- **اصل ترویج :** تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- **اصل احترام :** تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب نقد و خودداری از هر گونه حرمت شکنی .
- ۵- **اصل رعایت حقوق :** التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان ، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق .
- ۶- **اصل رازداری :** تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد ، سازمان ها و کشورها و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق .
- ۷- **اصل حقیقت جویی :** تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هر گونه پنهان سازی حقیقت .
- ۸- **اصل مالکیت مادی و معنوی :** تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش .
- ۹- **اصل منافع ملی :** تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش .

امضاء پژوهشگر :

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده اقتصاد و حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش :

توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

عنوان :

بررسی اثر هزینه های دولت بر رشد بخش کشاورزی ایران

استاد راهنما :

دکتر شهریار نصابیان

استاد مشاور :

دکتر تیمور محمدی

پژوهشگر :

فاطمه فلاح پور

زمستان ۱۳۹۰

تقدیم به :

مادر و خواهران عزیزم که با همکاری صمیمانه و بی دریغ خود مرا در تهیه و ارائه این پایان نامه کمک نموده اند.

تشکر و قدردانی :

با سپاس از خدای متعال که یاری نمود تا با بضاعت کم تلاشی هر چند اندک را به سرانجام برسانم.

شرط ادب ایجاد می کند صمیمانه از همدلی بزرگوارانی است که به نحوی در انجام این تحقیق مرا یاری نمودند کمال تشکر و قدردانی را نمایم و وظیفه خود می دانم از استاد راهنمای محترم جناب آقای دکتر نصابیان که با رهنمودهای ارزنده و مفیدشان مرا مورد لطف خود قرار دادند صمیمانه تشکر و قدردانی کنم.

از جناب آقای دکتر تیمور محمدی که مشاور اینجانب در انجام این تحقیق بودند و بسیار اینجانب را یاری رسانیدند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب فاطمه فلاح پور دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۷۰۸۵۰۲۱۴۰۰ در رشته علوم اقتصادی- توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی که در تاریخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۷ از پایان نامه خود تحت عنوان: بررسی اثر هزینه دولت بر رشد بخش کشاورزی ایران با کسب نمره ۱۸ و درجه عالی دفاع نموده‌ام بدینوسیله متعهد می‌شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده‌ام، مطابق ضوابط و رویه‌های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده‌ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره‌برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: فاطمه فلاح پور

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ: ۱۳۹۰/۱۰/۲۷

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم فاطمه فلاح پور از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۸ بحروف هیجده و با درجه بسیار خوب مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما:

بسمه تعالی
دانشکده اقتصاد و حسابداری

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی	کد واحد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۰۹۱۴۸۹۲۰۲۵
عنوان پایان نامه: بررسی اثر هزینه دولت بر رشد بخش کشاورزی ایران		
نام و نام خانوادگی دانشجو: فاطمه فلاح پور	شماره دانشجویی: ۸۷۰۸۵۰۲۱۴۰۰	رشته تحصیلی: اقتصاد توسعه و برنامه ریزی
تاریخ شروع پایان نامه: ۱۳۹۰/۰۴/۱۶	تاریخ اتمام پایان نامه: ۱۳۹۰/۱۰/۲۷	
استاد / استادان راهنما: جناب آقای دکتر شهریار نصیبیان استاد / استادان مشاور: جناب آقای دکتر تیمور محمدی		
آدرس و شماره تلفن: تهران، آیت ا... کاشانی، بوستان ۲، گلستان ۳، پلاک ۵۴. تلفن ۰۹۱۲۴۹۸۲۵۷۲		
<p>چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج به دست آمده) :</p> <p>هدف این مطالعه بررسی تاثیر هزینه های دولت بر رشد بخش کشاورزی اقتصاد ایران برای دوره زمانی ۱۳۵۳-۱۳۸۶ می باشد. آنچه واضح است تمامی هزینه های دولت صرف رشد و توسعه می شود، اما باید نقش هر یک از آنها بررسی شود تا با توجه به محدودیت منابع مالی دولت، منابع موجود به صورت بهینه تخصیص یابد. در این تحقیق مدل کابداگلاس مورد استفاده قرار گرفته است. در این تحقیق به بررسی تأثیر هزینه های دولت، نیروی کار و سرمایه گذاری بر رشد بخش کشاورزی اقتصاد ایران پرداخته ایم. نتایج عددی نشان می دهد تمام این عوامل، تأثیر مثبت بر رشد بخش کشاورزی اقتصاد ایران دارد. در این میان نیروی کار تأثیر بیشتری بر رشد بخش کشاورزی دارد.</p> <p>واژگان کلیدی:</p> <p>مخارج دولت - رشد بخش کشاورزی - سرمایه گذاری در بخش کشاورزی.</p>		

مناسب است

تاریخ و امضاء:

مناسب نیست

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول: کلیات تحقیق	
۲-۴	مقدمه
۴-۷	۱-۱ بیان مسئله
۷-۸	۲-۱ هدفهای تحقیق
۸-۹	۳-۱ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن
۹	۴-۱ فرضیه‌های تحقیق
۹	۵-۱ مدل تحقیق
۱۰-۱۵	۶-۱ تعاریف عملیاتی متغیرها و واژه‌های تحقیق
۱۵-۱۶	۷-۱ روش تحقیق
۱۶	۸-۱ قلمرو تحقیق
۱۶	۹-۱ جامعه و حجم نمونه
۱۶	۱۰-۱ محدودیت‌ها و مشکلات تحقیق
فصل دوم: مطالعات نظری	
۱۷	مقدمه
۱۸-۱۹	۱-۲ دولت و کشاورزی
۱۹	۱-۱-۲ تامین غذا
۱۹	۲-۱-۲ ریسک بالای بخش کشاورزی
۲۰	۳-۱-۲ فقر کشاورزان
۲۰	۴-۱-۲ سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی
۲۰-۲۴	۲-۲ مبانی حدود دخالت دولت در اقتصاد
۲۴-۲۵	۳-۲ وظایف دولت از دیدگاه مکاتب اقتصادی
۲۵-۲۶	۱-۳-۲ وظایف دولت از دیدگاه مکتب کلاسیک
۲۶	۲-۳-۲ وظایف دولت از دیدگاه مکتب نئوکلاسیک
۲۷-۲۸	۳-۳-۲ وظایف دولت از دیدگاه مکتب کینزین‌ها
۲۸-۲۹	۴-۳-۴ ویژگی‌های سوسیالیسم
۲۹-۳۱	۴-۲ سیاست کلان اقتصادی
۳۲	۱-۴-۲ سیاست‌های پولی و مالی
۳۲	۲-۴-۲ سیاست‌های مالی در ایران
۳۳	۵-۲ علل رشد هزینه‌های دولت
۳۳-۳۴	۱-۵-۲ الگوی توسعه و رشد مخارج عمومی روستو و مالگریو
۳۴-۳۵	۲-۵-۲ قانون واگنر
۳۵-۳۶	۶-۲ ارتباط بین رشد اقتصادی و مخارج دولتی
۳۶-۳۷	۷-۲ اشتغال در بخش کشاورزی
۳۷-۳۸	۸-۲ بهره‌وری در بخش اقتصادی
۳۸-۳۹	۱-۸-۲ شاخص‌های بهره‌وری
۳۹	۲-۸-۲ روش‌های اندازه‌گیری بهره‌وری

۳۹-۴۲ عوامل مؤثر بر بهره وری نیروی کار.....	۳-۸-۲
۴۲ جایگاه بهره وری در برنامه های توسعه اقتصادی کشور.....	۴-۸-۲
۴۲-۴۶ سرمایه گذاری در بخش کشاورزی.....	۹-۲
۴۶-۴۸ نقش و تأثیر صادرات کالاهای کشاورزی بر رشد بخش کشاورزی.....	۱۰-۲
۴۸-۴۹ فروض اساسی مربوط به رشد اقتصادی.....	۱۱-۲
۴۹ نظریه های رشد.....	۱۲-۲
۵۰-۵۲ ۱-۱۲-۲ نظریه رشد کلاسیک.....	۱-۱۲-۲
۵۲-۵۳ ۱-۱-۱۲-۲ نظریه رشد کلاسیک.....	۱-۱-۱۲-۲
۵۳-۵۵ ۲-۱-۱۲-۲ نظریه رشد ریکاردو.....	۲-۱-۱۲-۲
۵۶-۵۷ ۳-۱-۱۲-۲ نظریه رشد میل.....	۳-۱-۱۲-۲
۵۷ ۴-۱-۱۲-۲ بخش کشاورزی در نظریه نوین توسعه.....	۴-۱-۱۲-۲
۵۸-۵۹ ۲-۱۲-۲ نظریه رشد نئوکلاسیک.....	۲-۱۲-۲
۵۹-۶۱ ۳-۱۲-۲ نظریه رشد کینز.....	۳-۱۲-۲
۶۱-۶۴ ۴-۱۲-۲ نظریه رشد سولو-سوان.....	۴-۱۲-۲
۶۴-۶۶ ۵-۱۲-۲ دیدگاه رشد از نظر مکتب ساختارگرایان.....	۵-۱۲-۲
۶۶-۶۸ ۶-۱۲-۲ نظریه رشد درونزا.....	۶-۱۲-۲
۶۸-۷۱ ۷-۱۲-۲ مقایسه الگوهای رشد برونزا و درونزا.....	۷-۱۲-۲
۷۱-۷۴ ۸-۱۲-۲ مدل رشد هاردو-دومار.....	۸-۱۲-۲
۷۴-۷۵ ۹-۱۲-۲ مدل لوییسی.....	۹-۱۲-۲
۷۵-۱۸ پیشینه تحقیق	۱۳-۲
۸۱ نتیجه گیری فصل دوم	۱۴-۲
فصل سوم : روش شناسایی تحقیق (متدولوژی)		
۸۲ مقدمه	
۸۳ جامعه آماری.....	۱-۳
۸۳ ابزار جمع آوری اطلاعات.....	۲-۳
۸۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها.....	۳-۳
۸۳-۸۴ ۱-۳-۳ تصریح و معرفی مدل.....	۱-۳-۳
۸۴ ۲-۳-۳ پایایی و ناپایایی.....	۲-۳-۳
۸۵ ۳-۳-۳ آزمون پایایی (ایستایی) سری های زمانی.....	۳-۳-۳
۸۵-۸۶ ۱-۳-۳-۳ آزمون ریشه واحد.....	۱-۳-۳-۳
۸۶ ۱-۱-۳-۳-۳ آزمون دیکی-فولر.....	۱-۱-۳-۳-۳
۸۷ ۲-۱-۳-۳-۳ آزمون دیکی-فولر تعمیم یافته.....	۲-۱-۳-۳-۳
۸۷-۸۸ ۳-۱-۳-۳-۳ آزمون فیلیپس و پرون.....	۳-۱-۳-۳-۳
فصل چهارم : تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق		
۸۹ مقدمه	
۹۰-۹۲ آزمون ایستایی متغیرهای الگو.....	۱-۴
۹۲-۹۳ آزمون مدل.....	۲-۴
۹۴-۹۵ آزمون Correlation LM.....	۳-۴
۹۵ آزمون نرمالیزه و آزمون Arch.....	۴-۴

۹۵رشد تغییرات متغیرهای اقتصادی.....	۵-۴
۹۵-۹۸۴-۱-۵ جایگاه بهره‌وری در برنامه‌های توسعه اقتصادی کشور.....	
۹۹-۱۰۰مقایسه نتایج با تحقیقات پیشین.....	۶-۴
فصل پنجم : نتیجه‌گیری		
۱۰۰مقدمه.....	
۱۰۱بررسی فرضیه‌های تحقیق.....	۱-۵
۱۰۱-۱۰۲پیشنهادات حاصل تحقیق.....	۲-۵
۱۰۳پیشنهادات برای محققین بعدی.....	۳-۵
۱۰۳-۱۰۸فهرست منابع.....	

فهرست پیوست ها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱۰۹	جدول پیوست شماره ۱.....
۱۱۰	جدول پیوست شماره ۲.....
۱۱۱	جدول پیوست شماره ۳.....
۱۱۲	جدول پیوست شماره ۴.....
۱۱۳	جدول پیوست شماره ۵.....
۱۱۴	جدول پیوست شماره ۶.....
۱۱۵	جدول پیوست شماره ۷.....
۱۱۶	جدول پیوست شماره ۸.....
۱۱۷	جدول پیوست شماره ۹.....
۱۱۸	جدول پیوست شماره ۱۰.....
۱۱۹	جدول پیوست شماره ۱۱.....
۱۲۰	جدول پیوست شماره ۱۲.....
۱۲۱	جدول پیوست شماره ۱۳.....
۱۲۲	جدول پیوست شماره ۱۴.....
۱۲۳	جدول پیوست شماره ۱۵.....
۱۲۴	چکیده انگلیسی.....

چکیده

هدف این مطالعه بررسی تاثیر هزینه‌های دولت بر رشد بخش کشاورزی اقتصاد ایران برای دوره زمانی ۱۳۸۶-۱۳۵۳ می‌باشد. آنچه واضح است تمامی هزینه‌های دولت صرف رشد و توسعه می‌شود، اما باید نقش هر یک از آنها بررسی شود تا با توجه به محدودیت منابع مالی دولت، منابع موجود به صورت بهینه تخصیص یابد. در این تحقیق مدل کابداگلاس مورد استفاده قرار گرفته است.

در این تحقیق به بررسی تاثیر هزینه‌های دولت، نیروی کار و سرمایه‌گذاری بر رشد بخش کشاورزی اقتصاد ایران پرداخته‌ایم. نتایج عددی نشان می‌دهد تمام این عوامل، تاثیر مثبت بر رشد بخش کشاورزی اقتصاد ایران دارد. در این میان نیروی کار تاثیر بیشتری بر رشد بخش کشاورزی دارد.

واژگان کلیدی:

مخارج دولت - رشد بخش کشاورزی - سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی.

فصل اول:

کلیات تحقیق

مقدمه

تامین نیازهای اولیه عمده ترین عامل توجه بشر به کشاورزی بوده است. کهن ترین تمدن های باستانی در مناطقی از جهان شکل گرفتند که به لحاظ موقعیت جغرافیایی و زیست محیطی در آنها فعالیت کشاورزی امکان پذیر بوده است. در حقیقت سایر بخش های اقتصادی به تدریج و با توجه به نیازهای بخش کشاورزی بوجود آمده اند. (اکبری و سامتی، ۱۳۸۲)

نیاز به ابزارآلات کشاورزی در توسعه صنعت و همچنین مبادله محصولات در توسعه بخش خدمات، نقش مهمی را ایفاء نموده اند. با وجودی که پس از انقلاب صنعتی و حذف تدریجی نظام سیاسی-اقتصادی فئودالیزم بخش صنعت و عامل سرمایه از اهمیت نسبی بیشتری در تولید برخوردار گردید، اما امروزه همچنان از این بخش به عنوان محور رشد و توسعه اقتصادی نام می برند. درجه کاربردی نسبتاً بالای بخش کشاورزی در مقایسه با بخش های صنعت و معدن و بنابراین توان اشتغال زایی، امکان کسب درآمد ارزی از طریق صادرات و همچنین صرفه جویی در مصارف ارزی در خصوص کاهش واردات محصولات کشاورزی از طریق افزایش تولیدات داخلی، استراتژیک بودن برخی محصولات این بخش، فراهم آوری برخی داده های مورد نیاز به ویژه برای بخش های صنعت و خدمات و نیز بازاری برای ستاده سایر بخش ها از جمله دلایل اهمیت بخش کشاورزی در اقتصاد ملی می باشند.

کاهش نسبی سهم کشاورزی اغلب این تعبیر نادرست را به ذهن می رساند که می توان کشاورزی را به نفع بخش هایی که رشد سریع تری دارند، نادیده گرفت. درحالی که درست عکس این تعبیر صادق است و برای سرعت بخشیدن به گذار اقتصادی مطلوب، باید کشاورزی را تشویق کرد. علاوه بر این اگر در گذار اقتصادی نقش عمده ای به کشاورزی داده شود، توسعه شهرنشینی از الگوی سالمی پیروی می کند زیرا وقتی کشاورزی محرک اقتصاد باشد، شهرهای کوچکی که

به عنوان بازار مناطق کشاورزی عمل می کنند، به سرعت رونق می یابند و رشد می کنند. البته پس از مدت کوتاهی از اتکای این قبیل شهرها به کشاورزی کاسته می شود و پایه های دیگری برای پشتیبانی اقتصاد شهر شکل می گیرد. تایوان مثال بارزی از این الگو است. در این کشور حتی شرکت های فعال در زمینه صادرات در شهرهای مختلف پراکنده هستند، زیرا این موسسات کار خود را ابتدا از کشاورزی شروع کردند و به تدریج توان لازم را برای رقابت در بازار شهرهای بزرگ داخلی و در نهایت بازارهای بین المللی به دست آوردند. (نشاط، ۱۳۸۷)

جمعیت روستایی دارای سه ویژگی عمده است.

نخست آنکه فقط نیمی از آن را کشاورزان تشکیل می دهند. (کشاورز کسی است که بیش از نصف درآمد خود را از کشاورزی به دست آورد و بیش از نصف وقت کاری خود را در این راه صرف کند). بقیه جمعیت روستایی را جمعیت غیر کشاورز تشکیل می دهند و بالاترین درصد فقرا چه در مناطق روستایی و چه در کل کشور به این قشر متعلق است. (همان)

دوم و مهمتر آن که رشد اشتغال و آثار آن بر سطح فقر در بخش روستایی غیر کشاورزی به صورت رشد تقاضا برای محصولات نمایان می شود. (همان)

و سوم آن که کالاها و خدمات تولید شده در بخش روستایی غیر کشاورزی عمدتاً کاربر و غیر تجاری است. (همان)

این قبیل کالاها و خدمات به دلیل عدم مرغوبیت و بالا بودن هزینه حمل و نقل قابل فروش در بازارهای خارجی نیستند، پس کشاورزی و تاثیر تکاثری درآمد کشاورزان است که نرخ رشد روستایی غیرکشاورزی را تعیین می کند و مهمترین نقش را در نرخ رشد اشتغال و فقر زدایی دارد.

رشد سریع کشاورزی مستلزم وجود برنامه ای است که در آن دولت استراتژی ها و مهمتر از همه برخی اولویت های قابل حصول را تعیین کرده باشد.

وجود این اولویت‌بندی‌ها موجب مشخص شدن مسیر رشد و اصلاح روند فعالیت‌ها می‌گردد. از ارکان اساسی چنین برنامه‌ای می‌توان به سرمایه‌گذاری وسیع در زیربنای روستایی به منظور کاهش هزینه‌های معاملات و تسهیل روند تجاری شدن کشاورزی و اتخاذ جهت‌گیری برون‌نگر در بخش روستایی غیرکشاورزی در بلندمدت اشاره کرد.

در کشوری مانند ایران با گرایش به تولید محصولات باغی و خوراک دام با کیفیت بالا بهبود بازده نظارت و مدیریت آب اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. محور مهم دیگر که البته هزینه بسیار کمتری دارد تحقیقات و ترویج کشاورزی است.

با بررسی میزان توجه به این ۲ زمینه (یعنی زیربنای و تحقیقات) است که می‌توان دریافت هر دولتی تا چه حد در مورد رشد کشاورزی رشد اشتغال و فقر زدایی جدیت دارد.

باید توجه داشت که حتی در کشورهای دارای درآمد بسیار بالا مانند ایالات متحده نیز منابع فراوانی به بهبود مستمر زیربنای روستایی و تحقیقات و ترویج کشاورزی تخصیص داده می‌شود برای مثال در ایالات متحده سهمی از تولید ناخالص داخلی بخش کشاورزی که صرف هزینه‌های تحقیقات می‌شود سه برابر کشورهای دارای درآمد متوسط (مانند ایران) است.

اقتصاد ایران به دلیل ساختار حاکم بر آن اقتصادی دولتی است دولت به دلیل داشتن درآمدی بالا تأثیرات عمده‌ای بر ارزش‌افزوده همه بخشهای اقتصادی از جمله کشاورزی داشته است. (نشاط، ۱۳۸۷)

۱-۱ بیان مسئله

بی‌گمان بخش کشاورزی ایران در مقایسه با سایر بخشهای اقتصادی یکی از مهمترین و تواناترین بخشهای اقتصادی کشور و از جهات مختلف دارای اهمیت است با توجه به شرایط اقتصاد ایران و ویژگیهای خاص بخش کشاورزی دولت همواره جهت حمایت از بخش کشاورزی به طرق گوناگون در این بخش دخالت کرده است یکی از روشهای دخالت و حمایت تخصیص بودجه‌های سالانه به این بخش است آنچه واضح است تمامی این هزینه‌ها صرف رشد

و توسعه بخش کشاورزی می شود اما باید نقش هر یک از آنها بررسی شود تا با توجه به محدودیت منابع مالی دولت، منابع موجود به صورت بهینه تخصیص یابد. (اکبری و دیگران، ۱۳۸۲)

افراط و تفریط در طول تاریخ اقتصادی بشر هم در مکاتب فکری و هم در تجارب کشورهای مختلف به وضوح دیده می شود. از منظر مداخله دولت در امور اقتصادی، تاریخ نظامهای بشر جدال دو اندیشه موافق و مخالف با دخالت دولت در اقتصاد بوده است در حالی که برخی به شدت با دخالت دولت در اقتصاد مخالفند، گروهی دیگر حداکثر قدرت، اقتدار و اختیار را برای دولت قائل بوده که میتواند و باید در کلیه عرصه های اقتصادی و اجتماعی وارد عمل شود در یک تقسیم بندی کلی در این باره که دولت در حوزه اقتصادی چه نقشی دارد و میزان دخالت آن در چه حدی باید باشد چند دوره را می توان از هم تفکیک کرد که می توان مهم ترین آنها را دوره های کلاسیک، بحران کبیر (یا دوره بین دو جنگ) و دوره سیطره نئولیبرالیسم نامید.

امروزه کمیت متغیرها و عناصر اقتصادی معیارهای اقتصادی ای است که پایه نظریه های اقتصادی را تشکیل می دهد درآمد ملی از نظر معیاری کلی پایه و اساس کمیت متغیرها و عناصر اقتصادی است و معمولاً میزان و حجم اقتصادی هر جامعه به کمک ارزش درآمد ملی آن جامعه ارزیابی می شود، زیرا نتیجه فعالیت های اقتصادی هر جامعه به اندازه گیری درآمد ملی آن جامعه بستگی دارد. محاسبه و اندازه گیری درست درآمد ملی یکی از مسائل مهم اقتصادی است که اقتصاددانان تحقیقات زیادی در مورد آن انجام داده اند. یکی از روشهای مرسوم محاسبه درآمد ملی، که از محاسبه مجدد ارزش کالاهای واسطه ای در ارزش درآمد ملی جلوگیری می کند، محاسبه درآمد ملی از طریق روش ارزش افزوده است. ارزش افزوده را به دو روش محاسبه و اندازه گیری می کنند، روش اول ارزش نهائی کالاها و خدمات تولید شده است که از مجموع ارزش های افزوده بنگاههای مختلف به دست می آید و به روش تولید نیز معروف است و در مراحل مختلف تولید انجام می شود. روش دوم قیمت فروش کالاها و خدمات تولید شده توسط آخرین تولیدکننده

است که برای مصرف به خانوارها فروخته می شود و به روش هزینه ها یا مخارج نیز معروف است. ارزش افزوده بخش کشاورزی عبارت است از: تفاضل قیمت فروش محصولات تولید شده در بخش کشاورزی و قیمت عوامل به کار رفته در تولید این محصولات.

در تئوریهای اقتصاد کلان به طور ضمنی سوالاتی درباره نقش سیاستهای اقتصادی در رشد و ثبات وجود دارد.

دو ابزار مهم اقتصاد کلان عبارتند از: سیاستهای مالی و سیاستهای پولی.

در ادبیات اقتصادی کشورهای پیشرفته، نقش سیاستهای پولی و مالی با ملایم کردن چرخه‌های اقتصادی همراه است. به کارگیری و اجراء سیاستهای کلان اقتصادی از سوی دولتمردان به طرق مختلف به فعالیت‌های بخش‌های گوناگون اقتصادی اثر می گذارد. بررسی فرآیند پیچیده این تاثیرات به سادگی امکان پذیر نیست و به دیدگاه‌های مختلفی نیاز دارد. سیاستهای پولی و مالی، به عنوان بخشی از سیاستهای کلان اقتصادی طرف تقاضای اقتصاد را تحت تاثیر قرار می - دهند. عموماً اثر سیاستهای پولی و مالی از طریق سرمایه گذاری و افزایش بهره‌وری عوامل به بخش‌های تولیدی و کل اقتصاد منتقل می شود. از آنجا که درآمدهای نفتی بیشترین سهم را در کل درآمدهای دولت داشته دیگر ابزارهای تامین بودجه نظیر درآمدهای مالیاتی نیز با مشکلات خاص خود مواجهه است. لذا دولت قادر به اعمال یک سیاست مالی موفق از طریق نرخ مالیاتی و به تبع آن درآمدهای مالیاتی نیست.

هدف سیاستهای پولی و مالی، باهم، به حفظ تولید نزدیک به اشتغال کامل در اقتصاد، حفظ سطح قیمت تعدیل نوسان‌های اقتصادی (میزان رشد، تورم و بیکاری) می باشد.

بخش کشاورزی ابزار قوی برای کشورهای در حال توسعه (از جمله ایران) به شمار می رود که توسط آن به رشد و توسعه اقتصادی دست یابند همچنین رشد تولید در این بخش موجب کاهش فقر در این کشورها گردیده است.

۲-۱ هدفهای تحقیق

اهداف تحقیق حاضر شامل موارد ذیل است:

۱- توجه به این امر که آیا دخالت دولت در بخش کشاورزی، رشد را در این بخش بیشتر می‌نماید یا عدم دخالت دولت این امر را محقق می‌سازد.

۲- درک اهمیت بالای بخش کشاورزی جهت هدایت کشور به رشد و توسعه اقتصادی است.

۳- از مهمترین عوامل موثر بر رشد بخش کشاورزی هزینه‌های دولت در این بخش است. با توجه به شرایط اقتصادی ایران و ویژگی‌های خاص بخش کشاورزی دولت همواره جهت حمایت از کشاورزی به طرق گوناگون در این بخش دخالت کرده است. یکی از روش‌های دخالت و حمایت دولت، تخصیص بودجه سالانه به این بخش است. هدف دیگر این تحقیق نشان دادن اثراتی که هزینه‌های دولت می‌تواند بر رشد اقتصادی داشته باشد را نشان دهد.

۴- هدف دیگر این تحقیق نشان دادن اثرات سرمایه‌گذاری بر رشد و توسعه اقتصادی است.

۵- این تحقیق در پی نشان دادن این است که، تأثیر نیروی کار بر رشد و توسعه اقتصادی چگونه است.

در نهایت هدف کلی این تحقیق نشان دادن روش‌های رسیدن اقتصاد کشاورزی و در نهایت اقتصاد کل کشور به رشد و توسعه اقتصادی است و نحوه تخصیص بودجه دولتی در زمینه‌هایی است که رشد و توسعه را هموارتر می‌سازد. رشد و توسعه اقتصادی در این بخش می‌تواند در جهت کاهش مهاجرت روستائیان به شهرها تأثیرگذار باشد که رشد و توسعه واقعی این بخش از طریق تخصیص بودجه مناسب به این بخش است.

برای رسیدن به هدف رشد و توسعه اقتصادی با توجه به این که کشاورزی می‌تواند از طریق ایجاد مازاد اقتصادی تامین ارز خارجی برای واردات کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای و عرضه مواد اولیه مورد نیاز بخشی از صنایع مجریان رشد و توسعه اقتصادی را تسهیل و تسریع کند از اولویت ویژه‌ای برخوردار است.